

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑ ΣΤΗΝ ΣΤ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

21^Η ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΑΤΤΙΚΗΣ

Δρ. Νάσια Δακοπούλου

Οι στόχοι του σεμιναρίου

- ▶ Υποστήριξη στην αποτελεσματική διαχείριση του αναλυτικού προγράμματος μέσα από την υλοποίηση ενεργητικών διδακτικών τεχνικών.
- ▶ Γνωριμία και περιγραφή εναλλακτικών δραστηριοτήτων διδακτικού σχεδιασμού για το μάθημα της Ιστορίας, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών, καθώς επίσης και τις όποιες ιδιαιτερότητες της διδακτικής ενότητας.
- ▶ Εκτίμηση της αξίας της ενεργητικής συμμετοχής των μαθητών στη διδακτική και στη μαθησιακή διαδικασία με στόχο την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης, της αναλυτικής τους ικανότητας και όχι μόνο της ικανότητάς τους για απομνημόνευση.
- ▶ Εκτίμηση της αξίας του ενεργητικού ρόλου του εκπαιδευτικού στη σχολική, αλλά και στην ευρύτερη κοινωνική ζωή.

Εκκινώντας...

Το να διδάσκεις ιστορία μπορεί να μη σε οδηγήσει πουθενά, υπάρχουν δάσκαλοι Ιστορίας που μπαίνουν στο παρελθόν και δεν βγαίνουν ποτέ. Χάνονται. Μένουν εκεί. Άρα η ιστορία μπορεί να είναι ένα αδιέξοδο. Και όταν είναι αδιέξοδο, είναι πολύ βαρετή....

...Αλλά μπορείς να μπεις στο παρελθόν και να βγεις με πληροφορίες, ιδέες και εμπειρίες που φωτίζουν το τι συμβαίνει σήμερα στον πραγματικό κόσμο, και νομίζω ότι αυτή είναι η καλύτερη χρήση της Ιστορίας. [...]
Πληροφορούμαι από την Ιστορία, δεν πιστεύω στην Ιστορία ως αυτοσκοπό.

- ▶ Zinn. H. (2009) *Από την Ιστορία στην πράξη*. Αθήνα: Αιώρα, σ. 72.

Ας δουλέψουμε συνεργατικά....

- ▶ Μελετήστε τις πηγές
- ▶ Διατυπώστε τον διδακτικό στόχο και/ή το κεντρικό ιστορικό ερώτημα
- ▶ Χαρτογραφήστε τον εισαγωγικό προβληματισμό-πρόκληση
- ▶ Διατυπώστε κατάλληλα ερωτήματα με αφετηρία την κάθε πηγή χωριστά και /ή τη συγκριτική μελέτη των πηγών

Οι στόχοι του μαθήματος (1 / 2)

- ▶ Οι μαθητές να:
- ▶ Να κατανοήσουν βασικές ιστορικές έννοιες, που συνδέονται με την ιστορική περίοδο "Η Ευρώπη στα νεότερα χρόνια".
- ▶ Να εκτιμήσουν την προσφορά της Ευρώπης στον παγκόσμιο πολιτισμό και την αξία της διεθνούς ειρήνης και συνεργασίας.
- ▶ Να γνωρίσουν τα σημαντικότερα γεγονότα που συνέβησαν στον ελληνικό χώρο από την Άλωση έως την Επανάσταση του '21.
- ▶ Να εκτιμήσουν την αξία της ειρήνης, της ελευθερίας, της συνεργασίας των λαών, της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων όλων των ατόμων και να διαμορφώσουν θετική στάση γι' αυτά.

Οι στόχοι του μαθήματος (2/2)

- ▶ Να γνωρίσουν τα σημαντικότερα γεγονότα (κοινωνικά, στρατιωτικά, οικονομικά, πολιτικά, διπλωματικά, κ.ά.) από τις παραμονές της Επανάστασης του '21, έως τη δολοφονία του Καποδίστρια.
- ▶ Να εκτιμήσουν τους αγώνες για ελευθερία και εθνική ανεξαρτησία.
- ▶ Να προσεγγίσουν την έννοια της εθνικής ολοκλήρωσης.
- ▶ Να εκτιμήσουν τις συνεχείς προσπάθειες για εθνική ανεξαρτησία και κοινωνική δικαιοσύνη.
- ▶ Να γνωρίσουν τις εξελίξεις και τα σημαντικότερα γεγονότα που συνέβησαν στον ελληνικό και τον παγκόσμιο χώρο κατά τον 20ο αιώνα.
- ▶ Να αναπτύξουν θετική στάση για τη διεθνή ειρήνη, σε συνδυασμό με το σεβασμό στο δημοκρατικό πολίτευμα.

Η ιστορική σκέψη των παιδιών

- ▶ Η ιστορική σκέψη εξαρτάται από την ικανότητα «ανάγνωσης» ενός κειμένου ή αντικειμένου, ώστε να μπορέσει στη συνέχεια να χρησιμοποιηθεί ως πηγή και να ερμηνευθεί ως μαρτυρία.
- ▶ Η μελέτη της ιστορικής σκέψης των παιδιών ως προς την ιστορική ανάγνωση απαιτεί μια βαθιά και σύνθετη ανάλυση και θεωρείται **μια πολύ σημαντική δεξιότητα, η οποία θα πρέπει να καλλιεργείται** (Lee, 2005; Νάκου, 2000).
- ▶ Νάκου, Ε. (2000). *Τα παιδιά και η ιστορία. Ιστορική σκέψη, γνώση και ερμηνεία*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

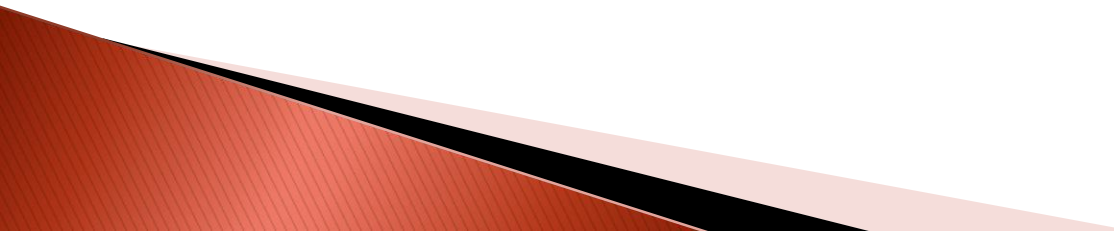
Οι πηγές στην ιστορία

- ▶ Η ανακάλυψη, η διερεύνηση και η εξέταση αντικειμένων, εικόνων, κτηρίων και άλλων πηγών κάνουν το μάθημα της Ιστορίας μια δραστηριότητα βασισμένη στην εμπειρία, μια δραστηριότητα κατά την οποία η ιστορία του παρελθόντος δεν προκαθορίζεται, αλλά γίνεται ταξίδι ανακάλυψης για το κάθε παιδί ξεχωριστά.
- ▶ Διαχωρισμός ιστορικού γεγονότος από αξιολογική κρίση
- ▶ Αξιολογική κρίση: κάθε πρόταση η οποία ενέχει μια προσωπική άποψη και γνώμη.
- ▶ Η ιστορική γλώσσα περιλαμβάνει έννοιες με αξιολογικό περιεχόμενο.
- ▶ Άσκηση στην τεκμηρίωση των αξιολογικών μας κρίσεων μέσα από τις πηγές.

Η ιστορική ερώτηση

- ▶ Πολύ βασικό χαρακτηριστικό της ιστορικής διαδικασίας.
- ▶ Είναι σημαντικό για τα παιδιά να εμπλέκονται σε δραστηριότητες που τους ζητούν να θεσουν τις δικές τους ερωτήσεις.

Χρειάζομαι απαραίτητα:

- ▶ Αφετηρία από τα γνωστά
 - ▶ Σύνδεση-συσχέτιση με την προηγούμενη γνώση
 - ▶ Σύνδεση με τον κόσμο των μαθητών
 - ▶ Ιστορική γραμμή
-

Η βιωματική προσέγγιση

- ▶ «ενεργητική» συμμετοχή των μαθητών στα ιστορικά γεγονότα μέσα από:
- ▶ κατάλληλες ερωτήσεις
- ▶ δραματοποιημένους διάλογους,
- ▶ συνεντεύξεις από επιζώντες πρωταγωνιστές ή αυτόπτες μάρτυρες των γεγονότων (προφορική ιστορία)
- ▶ θεατρικές παραστάσεις
- ▶ επισκέψεις σε μουσεία και ιστορικούς τόπους

Αξιοποίηση της τέχνης

- ▶ «Η τέχνη είναι πολύ σημαντική επειδή προσθέτει ιδιαίτερο πάθος στις ιδέες. Εμπνέει. Άρα μερικές φορές η τέχνη διδάσκει Ιστορία»

- ▶ Zinn. H. (2009) *Από την Ιστορία στην πράξη*. Αθήνα: Αιώρα, σ. 72.

Εναλλακτικές δραστηριότητες διδακτικού σχεδιασμού

- ▶ Σύνθεση γραφικής αναπαράστασης (Εννοιολογικός χάρτης)
- ▶ Λογισμικό inspiration
- ▶ Εργασία σε ομάδες jigsaw
- ▶ Πλαγιότιτλοι
- ▶ Πύκνωση κειμένου

Καταλήγοντας....

- ▶ «Ο δάσκαλος Ιστορίας πρέπει να γίνει μέρος του κόσμου, έξω από το Πανεπιστήμιο, έξω από το σχολείο. Εάν συνδέεσαι με τον έξω κόσμο, επηρεάζεσαι από αυτόν και εμπλέκεσαι σε αυτόν, οπότε μετά γίνεται δύσκολο απλώς να διδάσκεις χωρίς η διδασκαλία σου να συνδέεται με αυτόν τον κόσμο.
- ▶ Γι' αυτό, εγώ, από τη στιγμή που άρχισα να διδάσκω, είχα πάντα το ένα πόδι στην ακαδημαϊκή ζωή και το άλλο στον έξω κόσμο.»
- ▶ Zinn. H. (2009) *Από την Ιστορία στην πράξη*. Αθήνα: Αιώρα, σ. 72.

Σας ευχαριστώ πολύ για τη
συνεργασία!

▶ Καλό σας μεσημέρι!